

Sygn. akt IV Ka 251/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Marta Legeny-Błaszczyk (spr.)

Sędziowie SO Agnieszka Szulc-Wroniszewska

del. SR Agnieszka Zielińska

Protokolant Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Izabeli Stachowiak

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2014 roku

sprawy **M. S.**

oskarżonego z art. 178a§4 kk

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie

z dnia 14 stycznia 2014 roku sygn. akt II K 238/13

na podstawie art. 437 § 2 kpk, art. 439 § 1 pkt 11 kpk **uchyla zaskarżony wyrok wobec oskarżonego M. S. i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Opocznie;**

zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata K. R. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym

Sygn. akt IV Ka 251/14

UZASADNIENIE

M. S. został oskarżony o to, że w dniu 01 marca 2012 roku o godzinie 15:40 w miejscowości P., ul. (...), pow. (...), woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości tj. 0.95 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, kierował motorowerem marki K. o nr rejestracyjnym (...) na drodze publicznej w ruchu lądowym, będąc wcześniej prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 31 października 2011 roku w sprawie II K 570/11 za czyn z art. 178a § 4 kk, a nadto dopuścił się tego czynu w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, orzeczonego na 7 lat przez Sąd Rejonowy w Opocznie wyrokiem z dnia 31 października 2011 roku w sprawie II K 570/11, **tj. o czyn określony w art. 178a § 4 kk.**

Sąd Rejonowy w Opocznie wyrokiem z dnia 14 stycznia 2014 roku w sprawie II K 238/13 uznał oskarżonego M. S. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego art. 178a § 4 kk i na podstawie tegoż przepisu wymierzył karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 10 lat,

- zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata K. R. kwotę 516,60 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu z urzędu;

- zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych.

Powyższy wyrok zaskarżył Prokurator Rejonowy w Opocznie w części dotyczącej orzeczenia o winie na niekorzyść oskarżonego M. S. oraz obrońca oskarżonego M. S. w całości.

Skarga apelacyjna prokuratora wywieziona została z podstawy prawnej art. 438 pkt 1 i 2 k.p.k.i zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi:

- obrazę przepisów prawa materialnego – art. 64 § 1 kk – poprzez jego niezastosowanie, pomimo, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne;

- obrazę przepisów postępowania – art. 413 § 2 pkt 1 kpk – poprzez niezawarcie w wyroku dokładnego opisu czynu, tj. że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, co spowodowało niedokładny opis czynu przypisanego oskarżonemu.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że oskarżony dopuścił się czynu z art. 178a § 4 kk w zw. z art. 64 § 1 kk oraz o uzupełnienie opisu czynu o sformułowanie warunków recydywy, w pozostałej części o pozostawienie wyroku w mocy.

Apelacja obrońcy oskarżonego wywieziona została z podstawy prawnej art. 438 pkt 2 i 4 k.p.k. i zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi:

1. obrazę przepisów postępowania:

- art. 175 § 1 kpk, art. 386 § 1 kpk i art. 6 kpk – polegającą na rozpoznaniu sprawy i wydaniu wyroku, mimo, że oskarżony nie został przesłuchany i nie złożył wyjaśnień na rozprawie,

- art. 413 § 2 pkt 1 kpk i art. 424 § 1 i § 2 kpk – poprzez sprzeczność w kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego wskazanego w treści wyroku (art. 178a § 4 kk) z kwalifikacją prawną wskazaną w uzasadnieniu orzeczenia (art. 178a § 4 kk w zw. z art. 64 § 1 kk) , które to uchybienie proceduralne w postaci niesłusznego uwzględnienia dyrektyw kary zawartych w art. 64 § 1 kk miało wpływ na treść orzeczenia i spowodowało orzeczenie kary nadmiernie surowej, niewspółmiernej do czynu popełnionego przez oskarżonego,

- art. 399 kpk - poprzez brak uprzedzenia stron o możliwości zakwalifikowania czynu według innego przepisu prawnego, co uniemożliwiło należyte przygotowanie się do obrony.

2. rażąco niewspółmierność kary – którą obrońca zarzucił z ostrożności procesowej – przy zastosowaniu wadliwych kryteriów jej wymiaru, poprzez orzeczenie kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 10 lat.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Opocznie, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez złagodzenie wymierzonej kary pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jak też apelacja obrońcy są zasadne w takim zakresie, że na skutek ich wniesienia powstały podstawy do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji

Z urzędu podnieść należy zaistnienie w przedmiotowej sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej decydującej o konieczności uchylenia wyroku niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów.

Rozpoznanie niniejszej sprawy nastąpiło w trybie zwyczajnym, jako że postępowanie przygotowawcze prowadzone było w formie śledztwa z uwagi na pozbawienie oskarżonego wolności w innej sprawie (stosownie do wymogów art. 325 c pkt. 1 k.p.k.).

Na wyznaczoną rozprawę w dniu 14 stycznia 2014 r. oskarżony nie stawiał się, mimo, że o jej terminie został prawidłowo zawiadomiony na adres Zakładu Karnego w G. – k. 92. W dacie rozprawy głównej ww. pozbawiony był wolności.

Sąd orzekający postanowił jednak prowadzić rozprawę pod nieobecność oskarżonego.

Tymczasem zgodnie z regulacją przepisu art. 374 & 1 k.p.k. w trybie zwyczajnym zasadą jest, iż obecność oskarżonego na rozprawie głównej jest obowiązkowa, zaś wyjątkiem od niej jest możliwość rozpoznawania sprawy pod jego nieobecność. Okoliczność przebywania oskarżonego w zakładzie karnym nie stanowi wyjątku od owej zasady. Zgodnie ze stanowiskiem przyjętym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2008 roku, V KK 106/08, LEX 469194 możliwość rozpoznania sprawy wobec nieobecnego oskarżonego, który osobiście został zawiadomiony o jej terminie, nie dotyczy oskarżonego pozbawionego wolności.

W świetle powyższego doszło zatem w niniejszej sprawie do jej rozpoznania przez Sąd orzekający podczas nieobecności oskarżonego, którego to obecność na rozprawie była obowiązkowa. Uchybienie to stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą, określoną w art. 439 § 1 pkt 11 kpk., a jej zaistnienie powoduje konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Jakkolwiek wobec stwierdzonego uchybienia z katalogu art. 439 § 1 k.p.k. rozpoznawanie zarzutów zawartych w obu apelacjach byłoby przedwczesne, to jednak Sąd Okręgowy chciałby zwrócić uwagę, iż postulowana przez prokuratora zmiana kwalifikacji prawnej przez sąd odwoławczy nie byłaby w żadnym razie możliwa.

Przepis art. 455 k.p.k. stanowi, że poprawienie kwalifikacji prawnej przez Sąd Odwoławczy może nastąpić niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów o ile tylko nie wiązałoby się to ze zmianą ustaleń faktycznych.

W realiach przedmiotowej sprawy poprawienie kwalifikacji prawnej czynu wiązać by się miało nie tylko z uzupełnieniem jej o art. 64 § 1 k.k. ale także z „dodaniem” do opisu czynu przypisanemu oskarżonemu znamienia recydywy podstawowej – stwierdzenia, że oskarżony w ciągu 5 lat, po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, popełnił podobne przestępstwo umyślne do tego, za które był już wcześniej skazany. Takie dodanie to zmiana ustaleń faktycznych w rozumieniu powoływanego przepisu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 października 2013 roku, II AKa 182/13, LEX 1444559; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2005r., V KK 365/04, LEX 146244)

Z powyższych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w części dyspozytywnej.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnięto na mocy § 2 ust. 3, § 14 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461).